Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

18. oktober 2012*

»Præjudiciel forelæggelse — direktiv 98/59/EF — beskyttelse af arbejdstagerne — kollektive afskedigelser — anvendelsesområde — lukning af en amerikansk militærbase — information og konsultation af arbejdstagerne — tidspunktet for hvornår konsultationsforpligtelsen opstår — Domstolen ikke kompetent«

I sag C-583/10,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Det Forenede Kongerige) ved afgørelse af 6. december 2010, indgået til Domstolen den 13. december 2010, i sagen:

Amerikas Forenede Stater

mod

Christine Nolan,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af dommerne R. Silva de Lapuerta, som fungerende formand for Tredje Afdeling, K. Lenaerts, E. Juhász (refererende dommer), G. Arestis og J. Malenovský,

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 18. januar 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— C. Nolan ved M. Mullins, QC, og barrister M. De Savorgnani

— Europa-Kommissionen ved J. Enegren, som befuldmægtiget

— EFTA-Tilsynsmyndigheden ved F. Cloarec og X. Lewis, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 22. marts 2012,

afsagt følgende

* Processprog: engelsk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 2 i Rådets direktiv 98/59/EF af 20. juli 1998 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (EFT L 225, s. 16).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en sag mellem Amerikas Forenede Stater og Christine Nolan, en civil medarbejder på en amerikansk militærbase beliggende i Det Forenede Kongerige, vedrørende forpligtelsen til at konsultere medarbejderne forud for iværksættelse af afskedigelser i overensstemmelse med den lovgivning i Det Forenede Kongerige, hvorved direktiv 98/59 blev gennemført.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende er anført i tredje og fjerde betragtning til direktiv 98/59:

»3) [S]elv om udviklingen i medlemsstaterne går i samme retning, findes der stadig forskelle mellem de gældende bestemmelser om reglerne for og fremgangsmåden ved kollektive afskedigelser samt de foranstaltninger, der kan afbøde følgerne af kollektive afskedigelser for arbejdstagerne.

4) [N]ævnte forskelle kan indvirke direkte på det indre markeds funktion; [...]«

4 Sjette betragtning har følgende ordlyd:

»[I] fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds samling i Strasbourg den 9. december 1989 af stats- eller regeringscheferne for elleve medlemsstater, anføres det bl.a. i punkt 7, første afsnit, første punktum [...]:

»7. Etableringen af det indre marked skal føre til en forbedring af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår inden for Det Europæiske Fællesskab [...].«

[...]«

5 I medfør af artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 98/59 finder direktivet ikke anvendelse på arbejdstagere i den offentlige administration eller i virksomheder under offentlig ret eller i de medlemsstater, hvor dette begreb ikke kendes, på arbejdstagere i tilsvarende enheder.

6 Direktivets artikel 2 bestemmer:

»1. Når arbejdsgiveren påtænker at foretage kollektive afskedigelser, er vedkommende forpligtet til i tilstrækkelig god tid at indlede konsultationer med arbejdstagernes repræsentanter med henblik på at nå frem til en aftale.

2. Konsultationerne skal i det mindste dreje sig om mulighederne for at undgå eller begrænse de kollektive afskedigelser samt for at afbøde følgerne af disse ved hjælp af sociale ledsageforanstaltninger, der navnlig tager sigte på støtte til omplacering eller omskoling af de afskedigede arbejdstagere.

[...]

3. For at gøre det muligt for arbejdstagernes repræsentanter at fremsætte konstruktive forslag er arbejdsgiveren forpligtet til i tilstrækkelig god tid under konsultationerne:

a) at give dem alle relevante oplysninger, og

b) under alle omstændigheder at give dem skriftlig meddelelse om:

i) årsagerne til de påtænkte afskedigelser

ii) hvor mange arbejdstagere der skal afskediges, og hvilke kategorier de tilhører

iii) hvor mange arbejdstagere der normalt beskæftiges, og hvilke kategorier de tilhører

iv) i hvilket tidsrum de påtænkte afskedigelser skal finde sted

v) hvilke kriterier der tænkes anvendt til at udvælge de arbejdstagere, der skal afskediges, for så vidt det ifølge national lovgivning og/eller praksis er arbejdsgiveren, der har beføjelse hertil

vi) efter hvilken metode en eventuel afskedigelsesgodtgørelse tænkes beregnet, når der er tale om en anden godtgørelse end den, der er fastsat i national lovgivning og/eller praksis.

[...]«

7 I direktivets artikel 3 er følgende fastsat:

»1. Arbejdsgiveren er forpligtet til skriftligt at meddele den kompetente offentlige myndighed enhver plan om kollektiv afskedigelse.

[...]

Meddelelsen skal indeholde alle relevante oplysninger om den planlagte kollektive afskedigelse og om de i artikel 2 fastsatte forhandlinger med arbejdstagernes repræsentanter, navnlig årsagerne til afskedigelserne, antallet af arbejdstagere, der skal afskediges, antallet af arbejdstagere, der normalt beskæftiges, samt over hvilken periode det forudses, at afskedigelserne skal finde sted.

[...]«

8 Artikel 4, stk. 1, i direktiv 98/59 bestemmer:

»Planlagte kollektive afskedigelser, som er meddelt den kompetente offentlige myndighed, får virkning tidligst 30 dage efter den i artikel 3, stk. 1, fastsatte meddelelse, med forbehold af de bestemmelser, der gælder for individuelle rettigheder med hensyn til opsigelsesvarsler.

Medlemsstaten kan give den kompetente offentlige myndighed mulighed for at forkorte den i første afsnit omhandlede frist.«

9 I henhold til direktivets artikel 5 berører det ikke medlemsstaternes mulighed for at anvende eller indføre love eller administrative bestemmelser, som er gunstigere for arbejdstagerne, eller at tillade eller fremme anvendelsen af overenskomstmæssige bestemmelser, der er mere gunstige for arbejdstagerne.

Det Forenede Kongeriges lovgivning

10 I Det Forenede Kongerige anses Trade Union and Labour Relations (Consolidation) Act 1992 (herefter »1992-loven«) for at udgøre gennemførelsen af direktiv 98/59.

11 Denne lovs section 188 om konsultationsforpligtelsen fastslår:

»(1) Når en arbejdsgiver påtænker at afskedige mere end 20 arbejdstagere i en virksomhed inden for en periode på 90 dage eller mindre, skal arbejdsgiveren vedrørende afskedigelserne konsultere alle de personer, der er behørige repræsentanter for de arbejdstagere, der kan blive påvirket af de påtænkte afskedigelser eller kan blive påvirket af foranstaltninger, der træffes i forbindelse med disse afskedigelser.

(1A) Konsultationerne skal påbegyndes i god tid og under alle omstændigheder:

(a) når arbejdstageren påtænker at afskedige 100 eller flere arbejdstagere som anført i subsection (1) mindst 90 dage, og

(b) ellers mindst 30 dage før de første afskedigelser finder sted.

[...]

(2) Konsultationen skal omfatte konsultation vedrørende mulighederne for:

(a) at undgå afskedigelserne

(b) at begrænse antallet af arbejdstagere, der skal afskediges, og for

(c) at afbøde følgerne af afskedigelserne, og den skal gennemføres af arbejdsgiveren med henblik på at opnå en aftale med de behørige repræsentanter.

[...]

[...]

(4) Arbejdsgiveren skal med henblik på konsultationen skriftligt over for de behørige repræsentanter anføre:

(a) årsagerne til de påtænkte afskedigelser

(b) antallet og beskrivelse af arbejdstagere, der påtænkes afskediget

(c) det samlede antal arbejdstagere af enhver beskrivelse, arbejdstageren beskæftiger i den pågældende virksomhed

(d) den påtænkte metode til udvælgelse af de arbejdstagere, der kan afskediges

(e) den påtænkte metode, hvorefter afskedigelserne foretages under hensyn til en aftalt procedure, herunder den periode, hvorunder afskedigelserne finder sted

(f) den påtænkte metode, efter hvilken en eventuel afskedigelsesgodtgørelse beregnes (når der er tale om en anden godtgørelse end i henhold til den nationale retsakt) til arbejdstagere, der afskediges.

[...]

(7) Hvis der, i et specifikt tilfælde, foreligger særlige omstændigheder, som medfører, at det ikke med rimelighed kan forventes af arbejdsgiveren, at han efterkommer et krav, som fastsat i subsection (1A), (2) og (4), skal denne i videst muligt omfang træffe de foranstaltninger, som med rimelighed kan forventes under sådanne omstændigheder, med henblik på at efterkomme det nævnte krav. [...]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

12 Omkring 200 civile personer var ansat på den amerikanske militærbase, Reserved Storage Activity (herefter »militærbasen RSA«) i Hythe (Det Forenede Kongerige), hvor flådefartøjer og andet udstyr blev repareret. Disse medarbejdere blev repræsenteret af Local National Executive Council.

13 Som følge af en revision, der blev foretaget i starten af 2006 vedrørende militærbasens funktion, blev der den 13. marts 2006 fremlagt en rapport, hvoraf det fremgik, at beslutningen om at lukke den nævnte base var blevet truffet. I denne beslutning, som var truffet i De Forende Stater af Secretary of the US Army, og som efterfølgende var blevet godkendt af Secretary of Defense (forsvarsministeriet), var det fastsat, at militærbasen RSA skulle ophøre med sine aktiviteter ved udgangen af september måned 2006.

14 I begyndelsen af april måned 2006 underrettede de amerikanske myndigheder på uformel vis de britiske militærmyndigheder om den nævnte beslutning. Lukningen af militærbasen RSA blev offentliggjort i medierne den 21. april 2006. Det Forenede Kongeriges regering blev den 9. maj 2006 officielt underrettet om, at basen ville blive givet tilbage til regeringen den 30. september 2006.

15 I løbet af juni måned 2006 tilstillede de amerikanske myndigheder medlemmerne i Local National Executive Council et notat, hvori det var anført, at samtlige ansatte på basen skulle afskediges. På et møde, som blev afholdt den 14. juni 2006, meddelte de amerikanske myndigheder dette repræsentative organ, at de anså den 5. juni 2006 for at udgøre begyndelsesdatoen for konsultationerne.

16 Den formelle beslutning om at opsige ansættelseskontrakterne blev truffet på hovedkontoret for den amerikanske hær i Europa (USAEUR), i Mannheim (Tyskland). Der blev sendt meddelelser om opsigelse den 30. juni 2006, hvori det var anført, at ansættelsen ophørte med virkning fra den 29. eller 30. september 2006.

17 Christine Nolan anlagde sag mod Amerikas Forenede Stater ved Southampton Employment Tribunal, hvorved hun gjorde gældende, at de havde undladt at konsultere medarbejdernes repræsentanter. Ved en dom om fastlæggelse af ansvarsgrundlaget (»liability judgment«) konstaterede retten, at de nævnte repræsentanter ikke var blevet konsulteret forskriftsmæssigt, og gav Christine Nolan medhold i sagen. Ved en dom om godtgørelse (»remedy judgment«) anordnede nævnte ret en beskyttelsesforanstaltning (»protective award«) for alle personer, der den 29. juni 2006 var statsborgere i Det Forende Kongerige, og som indgik i den civile medarbejderstab på militærbasen RSA.

18 Amerikas Forenede Stater appellerede afgørelserne til Employment Appeal Tribunal, som i det væsentlige stadfæstede førsteinstansens afgørelser.

19 Amerikas Forenede Stater indbragte sagen for Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), som, idet den vurderede, at en fortolkning af bestemmelserne i direktiv 98/59 var nødvendig for at kunne afgøre sagen, besluttede at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Opstår arbejdsgiverens konsultationsforpligtelse vedrørende kollektive afskedigelser i medfør af direktiv 98/59, […] når arbejdsgiveren påtænker at træffe, men endnu ikke har truffet, en strategisk eller operationel beslutning, som sandsynligvis eller uundgåeligt vil føre til kollektive afskedigelser, eller […] først når denne beslutning faktisk er truffet, og han så påtænker at foretage de deraf følgende afskedigelser?«

Om Domstolens kompetence

Indlæg for Domstolen

20 Domstolen har anmodet parterne i hovedsagen, Det Forenede Kongeriges regering, Europa-Kommissionen og EFTA-Tilsynsmyndigheden om skriftligt at tilkendegive deres synspunkter vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en afskedigelse som den i hovedsagen omhandlede, der bringer et beskæftigelsesforhold mellem en britisk statsborger og et tredjeland, i dette tilfælde Amerikas Forenede Stater, til ophør, er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 98/59, navnlig henset til direktivets artikel 1, stk. 2, litra b).

21 Som svar på dette spørgsmål har Christine Nolan gjort gældende, at Det Forenede Kongerige ved gennemførelsen af direktiv 98/59 har henført arbejdstagere, der er ansat af fremmede stater, herunder Amerikas Forenede Stater, under anvendelsesområdet for den nationale gennemførelseslovgivning. Sådanne arbejdstagere henhører således under anvendelsesområdet for denne nationale lovgivning, uafhængig af spørgsmålet om, hvorvidt de indgår i den kategori af arbejdstagere, der i medfør af artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 98/59 er udelukket fra direktivets anvendelsesområde.

22 Christine Nolan er under henvisning til dom af 17. juli 1997, Leur-Bloem (sag C-28/95, Sml. I, s. 4161), og af 15. januar 2002, Andersen og Jensen (sag C-43/00, Sml. I, s. 379), af den opfattelse, at Domstolen har kompetence til at fortolke direktiv 98/59, selv om hendes situation ikke direkte er reguleret af EU-retten, da Det Forenede Kongeriges lovgiver ved gennemførelsen af direktivet i national ret valgte at tilpasse sin interne lovgivning til EU-retten.

23 Christine Nolan har anført, at de nationale retsinstanser har anerkendt hovedsagens følsomme aspekter, at Amerikas Forenede Stater ikke har påberåbt sig immunitet i sin egenskab af stat, hvis handlinger ikke kan gøres til genstand for en retlig prøvelse, og at de ikke er fremkommet med »særlige omstændigheder« til sit forsvar som omhandlet i 1992-lovens section 188, subsection (7). Subsidiært har Christine Nolan anført, at hendes arbejdsforhold under ingen omstændigheder er udelukket fra anvendelsesområdet for direktiv 98/59, for så vidt som hun ikke var beskæftiget i »en offentlig administration eller en virksomhed under offentlig ret«, og det under hovedsagen aldrig er blevet hævdet, at dette var tilfældet.

24 Amerikas Forenede Stater har anført dels, at det følger af fjerde og sjette betragtning til direktiv 98/59, at direktivet omhandler det indre markeds funktion, dels at det klart fremgår af direktivets artikel 1, stk. 2, litra b), at det ikke vedrører alle tilfælde af afskedigelse. De er af den opfattelse, at anvendelsen af direktiv 98/59 eller af de nationale retsforskrifter, hvorved direktivet blev gennemført, er uforenelig såvel med direktivets klare ordlyd som med de folkeretlige principper, bl.a. princippet om jus imperii og princippet om »korrekt optræden i internationale forhold« (»comity of nations«).

25 Amerikas Forenede Stater er følgelig af den opfattelse, at en afskedigelse som den i hovedsagen omhandlede ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 98/59, da afskedigelsen er en følge af en strategisk beslutning, som er truffet af en suveræn stat vedrørende lukningen af en militærbase.

26 Kommissionen er i tvivl om, hvorvidt direktiv 98/59 kan finde anvendelse i dette tilfælde, eftersom Christine Nolans arbejdsgiver var De Forenede Staters hær, der henhører under en suveræn stat. Kommissionen har imidlertid understreget, at lukningen af en militærbase kan have samme virkning for basens civile medarbejdere som beslutningen om lukning af en erhvervsvirksomhed.

27 Kommissionen er af hensyn til en sammenhængende behandling af området for beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder af den opfattelse, at Rådets direktiv 98/59 og 2001/23/EF af 12. marts 2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter skal fortolkes således, at de har det samme anvendelsesområde (EFT L 82, s. 16). Under henvisning til artikel 1, stk. 1, litra c), i direktiv 2001/23, som ophæver Rådets direktiv 77/187/EØF af 14. februar 1977 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder, bedrifter eller dele af bedrifter (EFT L 61, s. 26), og dom af 6. september 2011, Scattolon (sag C-108/10, Sml. I, s. 7491, præmis 56 og 57), har Kommissionen gjort gældende, at direktiv 98/59 og 2001/23 begge finder anvendelse på offentligretlige virksomheder, der udøver en aktivitet af økonomisk karakter, men at de til gengæld ikke finder anvendelse på en omorganisering af offentlige administrative myndigheder og ej heller på overførsel af administrative funktioner mellem offentlige administrative myndigheder.

28 Kommissionen har anført, at det hovedsageligt er af strategiske årsager, at Amerikas Forenede Stater har besluttet at lukke militærbasen RSA og afskedige de lokale civile medarbejdere, der arbejdede dér. Eftersom disse afskedigelser udgør en offentlig myndigheds handlinger som led i en administrativ omorganisering, finder Kommissionen ikke, at det er muligt at udvide den beskyttelse, der er fastsat i direktiv 98/59, til at omfatte de berørte arbejdstagere, selv om det kan antages, at de udøver en aktivitet af økonomisk karakter. Kommissionen har deraf konkluderet, at den i hovedsagen omhandlede afskedigelse ikke falder ind under anvendelsesområdet for direktiv 98/59.

29 EFTA-Tilsynsmyndigheden har gjort gældende, at Employment Appeal Tribunal fandt, at Det Forenede Kongerige havde valgt at gennemføre direktiv 98/59 uden at udelukke arbejdstagerne i den offentlige administration eller i virksomheder under offentlig ret som omhandlet i direktivets artikel 1, stk. 2, litra b), og henviste til, at adskillige sager vedrørende de retsforskrifter, hvorved direktivet blev gennemført, er blevet anlagt af fagforeninger, der repræsenterer arbejdstagere beskæftiget i den offentlige administration eller i offentlige virksomheder. EFTA-Tilsynsmyndigheden har tilføjet, at den forelæggende ret har anført, at den advokat, som repræsenterer Amerikas Forenede Stater, har medgivet, at den begrænsning af anvendelsesområdet for direktiv 98/59, der er fastsat i direktivets artikel 1, stk. 2, ikke udstrækker sig til arbejdstagere, der er ansat af en fremmed suveræn stat.

30 EFTA-Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse, at det er muligt at forstå artikel 1, stk. 2, i direktiv 98/59 som en henvisning udelukkende til medlemsstaternes offentlige administration og virksomheder under offentlig ret, og at denne begrænsning af anvendelsesområdet således ikke finder anvendelse på tredjelandes offentlige administration og virksomheder under offentlig ret. Denne tilgang hviler på den tankegang, at hvis medlemsstaterne sikrer offentligt ansatte en beskyttelse, der svarer til den, der er fastsat i direktiv 98/59, er det ikke sikkert, at tredjelandes lovgivning giver en sådan beskyttelse under lignende omstændigheder.

31 Ifølge EFTA-Tilsynsmyndigheden følger det desuden af dom af 18. oktober 1990, Dzodzi (forenede sager C-297/88 og C-197/89, Sml. I, s. 3763, præmis 36 og 37), at Domstolen i dette tilfælde utvivlsomt er kompetent til at træffe præjudiciel afgørelse, eftersom lovgiver i Det Forenede Kongerige anvender direktiv 98/59 – via de nationale retsforskrifter, hvorved direktivet blev gennemført – på arbejdstagere ansat i den offentlige administration, og således i princippet sikrer sidstnævnte den

samme beskyttelse som arbejdstagere i den private sektor. Under disse omstændigheder finder EFTA-Tilsynsmyndigheden, at den i hovedsagen omhandlede afskedigelse henhører under anvendelsesområdet for direktiv 98/59, og at selv hvis denne afskedigelse var udelukket fra direktivets anvendelsesområde, skulle Domstolen under hensyn til omstændighederne i denne sag besvare det forelagte spørgsmål, der vedrører fortolkningen af det nævnte direktiv.

Domstolens svar

32 For at kunne tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt en afskedigelse som den i hovedsagen omhandlede, der bringer et beskæftigelsesforhold mellem en statsborger i en medlemsstat og et tredjeland til ophør, som følge af lukningen af en militærbase tilhørende sidstnævnte, der er beliggende på den pågældende medlemsstats område, er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 98/59, skal ordlyden af direktivets artikel 1, stk. 2, litra b), først fortolkes.

33 I medfør af denne bestemmelse, som fastsætter en undtagelse til anvendelsesområdet for direktiv 98/59, finder direktivet ikke anvendelse på arbejdstagere i den offentlige administration eller i virksomheder under offentlig ret eller i de medlemsstater, hvor dette begreb ikke kendes, på arbejdstagere i tilsvarende enheder.

34 I betragtning af, at de væbnede styrker henhører under en offentlig administration eller en tilsvarende enhed, følger det klart af ordlyden af artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 98/59, at de civile medarbejdere på en militærbase er omfattet af den undtagelse, der er fastsat i denne bestemmelse.

35 Det skal dernæst påpeges, at denne vurdering bekræftes af direktivets formål og opbygning.

36 I denne forbindelse skal det bemærkes, at Rådets direktiv 75/129/EØF af 17. februar 1975 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (EFT L 48, s. 29) gik forud for direktiv 98/59, og at en af direktiv 98/59's funktioner bl.a. bestod i at kodificere direktivet.

37 Under lovgivningsproceduren vedrørende direktiv 75/129 redegjorde Kommissionen i sit forslag til Rådets direktiv om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivninger vedrørende kollektive afskedigelser (KOM(72) 1400) af 8. november 1972 for de omstændigheder, som nødvendiggjorde en regulering på dette område. Kommissionen konstaterede navnlig, at de betydelige forskelle med hensyn til beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af afskedigelse har en direkte virkning på fællesmarkedets funktion, eftersom de skaber en forskel i konkurrencevilkårene, som har indflydelse på virksomhederne, når de påregner at skulle besætte ledige stillinger.

38 Det skal imidlertid bemærkes, at direktiv 98/59 blev vedtaget med hjemmel i EF-traktatens artikel 100 (nu artikel 94 EF), der giver mulighed for tilnærmelse af medlemsstaternes retsforskrifter, der har en direkte indvirkning på det (indre) fælles markeds oprettelse eller funktion.

39 Endvidere skal fremhæves for så vidt angår det formål, som direktiv 98/59 forfølger, at det af fjerde og sjette betragtning til direktivet fremgår, at det med direktivet tilsigtes at forbedre beskyttelsen af arbejdstagerne og det indre markeds funktion.

40 Det skal følgelig fastslås, at direktiv 98/59 udgør en del af den retlige regulering af det indre marked.

41 Selv om de væbnede styrkers dimension og funktion ganske vist har en indflydelse på beskæftigelsessituationen i en given medlemsstat, henhører de derimod ikke under betragtninger vedrørende det indre marked eller konkurrencen mellem virksomheder. Således som Domstolen tidligere har fastslået, er aktiviteter, såsom det nationale forsvar, der henhører under udøvelsen af beføjelser vedrørende offentlig myndighed (jf. Scattolon-dommen, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis), principielt udelukket fra at blive anset for at være økonomisk virksomhed.

42 Hvad angår EFTA-Tilsynsmyndighedens standpunkt, hvorefter det er muligt at forstå artikel 1, stk. 2, i direktiv 98/59 som udelukkende omhandlende medlemsstaternes offentlige administrationer og ikke tredjelandes administrationer, er det tilstrækkeligt at bemærke, at det af bestemmelsens ordlyd på ingen måde fremgår, at der skal foretages en sådan sondring mellem medlemsstater og tredjelande.

43 I kraft af den undtagelse, der er fastsat i artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 98/59, må det derfor lægges til grund, at afskedigelsen af medarbejdere på en militærbase under alle omstændigheder ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde, uanset om der er tale om en militærbase, der tilhører et tredjeland. Under disse omstændigheder er det ikke nødvendigt specifikt at tage hensyn til det forhold, at der i dette tilfælde er tale om en militærbase, der tilhører et tredjeland, hvilket berører folkeretten (jf. i denne retning i forbindelse med ansættelse af medarbejdere på en ambassade i et tredjeland dom af 19.6.2012, sag C-154/11, Mahamdia, præmis 54-56).

44 Ifølge Christine Nolan og EFTA-Tilsynsmyndigheden har Domstolen i dette tilfælde, selv om den i hovedsagen omhandlede situation ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 98/59, kompetence til at træffe præjudiciel afgørelse, da den nationale lovgiver anvender direktivet – via de nationale retsforskrifter, hvorved direktivet blev gennemført – på arbejdstagere ansat i den offentlige administration.

45 Domstolen har ved flere lejligheder erklæret sig kompetent til at træffe afgørelse om anmodninger om præjudicielle afgørelser, der vedrørte EU-retlige bestemmelser, i tilfælde, hvor de faktiske omstændigheder i hovedsagen lå uden for EU-rettens anvendelsesområde, men hvor de pågældende EU-retlige bestemmelser blev gjort anvendelige af national ret på grund af en henvisning deri til disse bestemmelsers indhold (jf. i denne retning dom af 21.12.2011, sag C-482/10, Cicala, Sml. I, s. 14139, præmis 17 og den deri nævnte retspraksis).

46 Domstolen har allerede fastslået, at såfremt den i national ret valgte regulering af situationer, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for den pågældende EU-retsakt, er hentet fra nævnte retsakt, har det afgjort interesse for Unionen, for at undgå senere fortolkningsuoverensstemmelser, at bestemmelser, der er hentet fra denne retsakt, fortolkes ensartet (jf. i denne retning dom af 7.7.2011, sag C-310/10, Agafiței m.fl., Sml. I, s. 5989, præmis 39 og den deri nævnte retspraksis).

47 En fortolkning fra Domstolens side af EU-retlige bestemmelser i situationer, der ikke er omfattet af dennes anvendelsesområde, er berettiget, såfremt disse bestemmelser er gjort anvendelige på sådanne situationer af national ret på direkte og ubetinget vis med henblik på at sikre en ensartet behandling af disse situationer og af de situationer, der er omfattet af EU-rettens anvendelsesområde (jf. i denne retning Cicala-dommen, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

48 Under disse omstændigheder skal det undersøges, om Domstolens fortolkning af direktiv 98/59 er nødvendig for at afgøre tvisten i hovedsagen med den begrundelse, at det følger af tilstrækkeligt nøjagtige oplysninger, at direktivets bestemmelser via national ret på direkte og ubetinget vis er gjort anvendelige på situationer som dem, der er omhandlet i denne sag, der ikke er omfattet af direktivets anvendelsesområde.

49 Det fremgår i denne forbindelse af forelæggelsesafgørelsen, at Amerikas Forenede Stater kunne have påberåbt sig statsimmunitet som suveræn stat, hvorefter hovedsagen ville være blevet afvist, hvis de i den indledende fase af hovedsagen havde besluttet dette.

50 Det skal tilføjes, at et tredjeland ifølge den forelæggende ret i henhold til 1992-lovens section 188, subsection (7), har mulighed for at påberåbe sig »særlige omstændigheder« (»special circumstances«), ifølge hvilke dette tredjeland ikke er forpligtet til at gennemføre konsultationer i tilfælde af kollektive afskedigelser som omhandlet i 1992-lovens section 188, subsection (1A), (2) og (4).

51 Det følger heraf, at sagsakterne ikke indeholder tilstrækkeligt nøjagtige oplysninger om, hvorvidt de løsninger, der er fastlagt i direktiv 98/59, i kraft af national ret automatisk er blevet gjort anvendelige på en situation som den i hovedsagen foreliggende.

52 Det kan derfor ikke lægges til grund, at de bestemmelser i direktiv 98/59, der er omhandlet i det forelagte spørgsmål, i sig selv på direkte og ubetinget vis i kraft af national ret er blevet gjort anvendelige på en situation som den, der foreligger i hovedsagen.

53 Det er ganske vist i Unionens interesse at sikre ensartethed i fortolkningen af en bestemmelse i en EU-retsakt og af en national retsakt, hvorved den gennemføres, og som gør den anvendelig uden for denne retsakts anvendelsesområde.

54 Dette er dog ikke tilfældet, når en EU-retsakt, således som det er tilfældet i hovedsagen, udtrykkeligt fastsætter en undtagelse til dens anvendelsesområde.

55 Hvis EU-lovgiver på en entydig måde angiver, at den vedtagne retsakt ikke finder anvendelse på et bestemt område, giver lovgiver nemlig afkald, i hvert fald indtil vedtagelsen af eventuelle nye regler i Unionen, på at foretage en ensartet fortolkning og anvendelse af retsreglerne på det område, der er omfattet af undtagelsen.

56 Derfor kan det ikke hævdes eller antages, at Unionen på et område, som EU-lovgiver har undtaget fra den vedtagne retsakts anvendelsesområde, har en interesse i, at der anlægges en ensartet fortolkning af bestemmelserne i denne retsakt.

57 Det følger af det ovenstående, at Domstolen, henset til genstanden for det af Court of Appeal forelagte spørgsmål, ikke har kompetence til at besvare spørgsmålet.

Sagens omkostninger

58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Den Europæiske Unions Domstol har ikke kompetence til at besvare det spørgsmål, som Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Det Forenede Kongerige) forelagde ved afgørelse af 6. december 2010.

Underskrifter